

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 8 март 2018 г.
(OR. en)

6931/18

CORDROGUE 26
SAN 78
RELEX 202

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От:	Генералния секретариат на Съвета
Дата:	8 март 2018 г.
До:	Делегациите
№ предх. док.:	6441/18
Относно:	Насърчаване на използването на алтернативи на принудителните санкции за употребяващи наркотици правонарушители — Заключение на Съвета (8 март 2018 г.)

Приложено се изпращат на делегациите заключенията на Съвета относно насърчаването на използването на алтернативи на принудителните санкции за употребяващи наркотици правонарушители, приети от Съвета на заседанието, проведено на 8 март 2018 г.

Заключения на Съвета относно насърчаването на използването на алтернативи на принудителните санкции за употребяващи наркотици правонарушители

Съветът на Европейския съюз и държавите — членки на Европейския съюз, като ОТЧИТАТ, че употребата на забранени наркотични вещества и наркотичната зависимост са проблем на общественото здраве, изискващ предприемането на подходящи и ефективни здравни и социални мерки, в центъра на които е поставен индивидът, с цел подобряване на общественото здраве и обществената безопасност на отделните лица, семействата и общностите в цяла Европа;

като ИЗТЪКВАТ ОТНОВО, че зачитането на човешкото достойнство, на свободата, демокрацията, равенството, солидарността, принципите на правовата държава и правата на човека, както и на основните права на всеки, са в основата на разработването и изпълнението на политиката на Европейския съюз за борба с наркотиците;

като ПРИПОМНЯТ, че Европейският съюз полага усилия за намаляване на търсенето и предлагането на наркотици на територията си чрез интегрирана, балансирана и основана на данни политика за борба с наркотиците;

като ПОДЧЕРТАВАТ, че в трите конвенции на ООН за контрол на наркотиците участващите държави се приканват да предоставят, в националните си правни рамки и в съответствие с приложимото международно право, а когато е уместно и като алтернатива на присъдите или наказанията, мерки за лечение, образование, последващи грижи, рехабилитация и социална реинтеграция на употребяващите наркотици лица, които са извършили правонарушения, изброени в тези конвенции;

като ПРИПОМНЯТ, че в изявленията на високо равнище и резолюциите на ООН се подчертава ясно необходимостта от допълнителни действия, включително от това да се набележат и разработят икономически ефективни и основани на данни алтернативни подходи и в конкретни случаи да се разгледа възможността за цялостно прилагане на такива мерки чрез съдействие и сътрудничество между правоприлагащите органи, органите на наказателното правосъдие, здравните, социалните и образователните системи и доставчиците на здравни и социални услуги, както и да се събират и обменят данни, научни изследвания и най-добри практики във връзка с прилагането на съответните мерки;

като ПРИЗНАВАТ, че мерките, прилагани по отношение на употребяващите наркотици правонарушители като алтернатива на присъдите или наказанията, в това число на лишаването от свобода, представляват обоснована и важна подкрепа за лицата, които се нуждаят от помощ поради употребата на наркотици или зависимостта си от тях;

като ПОТВЪРЖДАВАТ отново принципа на приемственост на грижите в рамките на наказателните производства, както и принципа на пропорционалност в националните политики, включително по отношение на правонарушенията, извършени от употребяващи наркотици правонарушители;

като ПРИЗНАВАТ, че алтернативите на лишаването от свобода за употребяващите наркотици правонарушители могат да намалят процента на рецидиви и да ограничат финансовата и административната тежест и социалните разходи, като същевременно спомагат за социалното приобщаване;

като ИМАТ ПРЕДВИД, че е необходимо да продължат усилията с оглед да се гарантира прилагането на алтернативни мерки в рамките на политиките за борба с наркотиците в световен мащаб;

като ОТБЕЛЯЗВАТ, че в доклада на Комисията от 2016 г. на тема „Проучване на алтернативите на принудителните санкции в отговор на нарушения на законите за борба с наркотиците и на свързани с наркотиците престъпления“¹ се прави заключението, че всички държави членки са въвели поне една мярка, алтернативна на принудителните санкции, а някои и повече от една, и че обикновено наличните алтернативи са свързани с осигуряването на лечение. КАТО ПРИПОМНЯТ същевременно, че в проучването бяха подчертани практическите и административните пречки пред използването на алтернативите на принудителните санкции, съществуващи в отделните държави членки, и че има малко данни, въз основа на които да се направи оценка на алтернативните мерки и да бъдат те усъвършенствани, по-специално за процента на успешно приложените такива мерки и нуждите на възползващите се от тях лица;

като ПРИПОМНЯТ Стратегията на ЕС за борба с наркотиците за периода 2013—2020 г.² и Плана за действие на Европейския съюз относно наркотиците за периода 2017—2020 г.³, в които държавите членки се насърчават да осигуряват и прилагат, когато е уместно и в съответствие със своите правни рамки, алтернативи на принудителните санкции за употребяващите наркотици правонарушители, например образование, условна присъда с лечение, прекратяване на разследване или наказателно преследване, рехабилитация и възстановяване и последващи грижи и социална реинтеграция;

Проучване на алтернативите на принудителните санкции в отговор на нарушения на законите за борба с наркотиците и на свързани с наркотиците престъпления, май 2016 г., RAND Europe за Европейската комисия

² ОВ С 402, 29.12.2012 г., стр. 1—10.

³ ОВ С 215, 5.7.2017 г., стр. 21—58.

като ОТБЕЛЯЗВАТ, че алтернативи на принудителните санкции могат да се прилагат за редица правонарушения, например извършените поради употреба на наркотици, че в много държави членки употребата на наркотици и/или притежаването на наркотици за лична употреба не съставляват престъпление и че държавите членки могат да налагат такива мерки по право във всички случаи, в които са замесени употребяващи наркотици правонарушители в съответствие с приложимото си законодателство;

като ОТБЕЛЯЗВАТ, че поради различните правни рамки и потребности приемането и въвеждането на алтернативи на принудителните санкции следва да бъде адаптирано от държавите членки в съответствие с националните им особености и правни рамки;

като ПРИПОМНЯТ, че въвеждането на такива мерки следва да се придружава от допълнителни проучвания на равнище ЕС с оглед предоставянето на надеждни и сравними данни относно тяхното прилагане;

като ОТЧИТАТ, че терминът „алтернативи на принудителните санкции“ би могъл, в зависимост от националното законодателство на отделните държави членки, да се отнася и до алтернативни решения, които се използват вместо традиционните наказателноправни мерки за употребяващи наркотици правонарушители или в допълнение към тях;

като ПРИЗНАВАТ, че е от компетентността на държавите членки да разработят и приемат национални политики в областта на наказателното правосъдие и наказателно законодателство за определяне на правонарушенията, свързани с употребата на наркотици, както и на съответните санкции в съответствие с член 83 от ДФЕС, и същевременно като ПРИПОМНЯТ, че съгласно член 168 от ДФЕС Европейският съюз допълва действията на държавите членки за намаляване на вредата от наркотиците за здравето, включително посредством информация и превантивни мерки;

СЪВЕТЪТ

1. ПОДЧЕРТАВА, че е необходимо държавите членки да осигуряват и прилагат, когато това е уместно и в съответствие с правните си рамки, алтернативни мерки на принудителните санкции за употребяващите наркотици правонарушители с цел предотвратяване на престъпността, намаляване на рецидивите и подобряване на ефикасността и ефективността на наказателноправната система, като същевременно търсят възможности за намаляване на свързаните със здравето вреди и свеждане до минимум на социалните рискове.
2. НАСЪРЧАВА държавите членки, когато това е уместно и в рамките на националното си законодателство, да осигурят и да продължат да насърчават наличието, ефективното изпълнение, мониторинга и оценката на мерките, предвидени като алтернатива на принудителните санкции за употребяващите наркотици правонарушители, например образование, (условна присъда с) лечение, прекратяване на разследване или наказателно преследване, възстановяване и рехабилитация, последващи грижи и социална реинтеграция.
3. ПРИПОМНЯ, че тези мерки могат да се използват на различни етапи на производствата за нарушения, извършени от употребяващи наркотици правонарушители, включително по време на досъдебното производство, когато това е уместно и в съответствие с националното законодателство.
4. ПРИКАНВА държавите членки да проучат в рамките на националните политики съществуващите данни за изпълнението на тези мерки и да ги обменят със съответните европейски и национални докладващи органи и системи за наблюдение.
5. ПРИКАНВА държавите членки да повишават осведомеността, например чрез обучение, за наличието и ефективното използване на тези мерки и да подпомагат сътрудничеството и съдействието между разработващите националните политики органи, правоприлагащите органи, наказателното правосъдие, здравните, социалните и образователните специалисти и, когато е уместно, лицата, предоставящи подкрепа на употребяващите наркотици правонарушители.
6. ПРИЗОВАВА държавите членки, институциите, агенциите и органите на Европейския съюз да укрепват международното сътрудничество, като насърчават и споделят добри практики с държави извън ЕС относно използването на мерките, предвидени като алтернатива на принудителните санкции, както и данни относно ефективността на тези мерки.

7. ПРИКАНВА Европейския център за мониторинг на наркотици и наркомании (ЕЦМНН) да продължи наблюдението на мерките и да обменя информация и най-добри практики относно въвеждането и развитието на тези мерки и тяхната ефективност и рентабилност, и ПРИКАНВА Комисията да подкрепи тази дейност.

8. ПРИПОМНЯ задължението на Комисията да направи цялостна оценка на изпълнението на Стратегията на ЕС за борба с наркотиците (2013—2020 г.) и на Плана за действие на ЕС относно наркотиците за периода 2017—2020 г., в която наред с другото трябва да се вземат предвид констатациите относно алтернативите на принудителните санкции.
